

OBRAZAC 5

PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

I. OPĆI PODACI

IME I PREZIME: IVA ŠLOGAR

Naziv studija: DOKTORSKI STUDIJ PEDAGOGIJA I KULTURA SUVREMENE ŠKOLE

Matični broj doktoranda: 0122223307 (358)

Stjecanje doktorata znanosti pokreće se:

Akadska godina u kojoj je upisana 1. godina studija: 2022.

Ime i prezime majke i/ili oca: []

Datum i mjesto rođenja: []

Adresa: []

Telefon/mobitel: ([])

E-pošta: []

II. ŽIVOTOPIS

Obrazovanje (od novijega k starijem datumu):

- program cjeloživotnog učenja Primijenjena metodologija za istraživanje i razvoj
- Filozofski fakultet u Osijeku, doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole
- Filozofski fakultet u Osijek, diplomski studij Pedagogije i Hrvatskoga jezika i književnosti
- Gimnazija Matije Antuna Reljkovića Vinkovci
- Osnovna škola Matije Gupca Jarmina

Radno iskustvo (od novijega k starijem datumu):

- Osnovna škola Matija Gubec Jarmina, stručni suradnik pedagog
- Hrvatski zavod za socijalni rad Vinkovci, vanjski suradnik, voditelj mjere nadzora i stručne pomoći obiteljima
- Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića, Vinkovci, stručni suradnik pedagog
- Osnovna škola Augusta Šenoje, Osijek, učitelj Hrvatskoga jezika
- Srednja strukovna škola Vinkovci, stručni suradnik pedagog
- Dječji vrtić Pčelica, Osijek, asistent

Popis radova:

Šlogar, I. (2023). Učenje o medijima u redovnoj nastavi osnovne škole kroz međupredmetnu temu Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije. U: Zbornik radova 5.međimurski filološki i pedagoški dani, Sabo Junger, Šlezak (ur). Čakovec : Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet.

Šlogar, I. (2024). Stručno usavršavanje školskih pedagoga. Vukovarsko-srijemski učitelj. Hrvatski-pedagoški-književni zbor.

Lukaš, M., Šlogar, I. (2024). Odgojne vrijednosti u djelu Ribar Palunko i njegova žena, Ivane Brlić Mažuranić. Međunarodni znanstveni skup Ivana Brlić-Mažuranić u novom mileniju posvećen 150. godišnjici autoričina rođenja. Slavonski Brod.

Popis aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:

ATEE Spring Conference "Teacher education research in Europe: trends, challenges, practices and perspectives" - May 29th – June 1st, 2024., I. Šlogar, M. Gudlin, *Self assessment of digital competences of primary and secondary school teachers.*

14. međunarodna znanstvena konferenca EDUvision, »Sodobni pristopi poučevanja prihajajočih generacij«. Šlogar, I. (2024.) *Professional development of educational workers in the service of an effective culture of the modern school.*

Međunarodna konferencija, Hrvatsko debatno društvo. Zagreb. 31. svibnja 2023.

“Od učionice do zajednice - Učinkovite strategije za kvalitetan građanski odgoj i obrazovanje”, Šlogar, I. (2023). *Građanski odgoj u osnovnoj školi - primjer dobre prakse.*

Međunarodni interdisciplinarni 3. Kongres Centra za interdisciplinarna istraživanja Filozofskog fakulteta Osijek: »Društvo, znanost i umjetnost u (post)digitalnom dobu« (Osijek, 8. – 10. studenog 2023. godine), Šlogar, I. M. Gudlin (2024). *Korištenje alata digitalne tehnologije kod učenja stranog jezika u osnovnim školama i ustanovama ranoga predškolskog odgoja i obrazovanja.*

X. međunarodni skup Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici Odsjek za psihologiju Filozofski fakultet Osijek, 8. – 10. veljače 2024., J. Varga, I. Šlogar : *Primjer dobre prakse : Preventivni program Osnovne škole Matija Gubec Jarmina.*

III. međunarodna konferencija Modernost za budućnost – učimo doktrinu sa blizinom, OSICL, Iva Šlogar i Jasna Varga (2024). *Stručno usavršavanja učitelja, stručnih suradnika i ravnatelja za suvremenu suradnju škole i roditelja.*

Međunarodni znanstveni skup Ivana Brlić-Mažuranić u novom mileniju posvećen 150. godišnjici autoričina rođenja, Slavonski Brod, 18. - 20. travnja 2024., Lukaš, M., Šlogar, I. (2024). *Odgojne vrijednosti u djelu Ribar Palunko i njegova žena, Ivane Brlić Mažuranić.*

Međunarodna konferencija za učitelje razredne nastave, obrazovne stručnjake i znanstvenike u primarnom obrazovanju - Pogled u učionicu - od tradicije do suvremenosti, Brela, Republika Hrvatska, 28.4.2024. - 1.5.2024. , Iva Šlogar, Jasna Varga, „*Pozitivna kultura škole kao prediktor nenasilja i suradnje - akcijsko istraživanje kulture škole kao primjer dobre prakse*“.

2. međunarodna znanstvena konferencija »Inovativni pristupi u odgoju i obrazovanju«, Doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole Filozofskog fakulteta u Osijeku i Udruga diplomiranih studenata Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Osijeku. I. Šlogar, M. Gudlin : *Samoprocjene kompetencije za cjeloživotno učenje odgojitelja Republike Hrvatske.*

III. NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski jezik: Uloga pedagoga u oblikovanju elemenata kulture suvremene škole

Engleski jezik: The role of the school pedagogue in shaping the elements of the culture of a modern school

Na jeziku na kojem će se pisati rad (ispuniti ako jezik rada nije hrvatski ili engleski):

Jezik na kojem će se pisati doktorski rad: hrvatski jezik

IV. OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):

Kultura suvremene škole složen je fenomen koji doprinosi uspješnosti školske ustanove. Teorijski okvir ovoga rada činit će model kulture škole (Cavanaugh i Dellar, 1997) koji prikazuju šest međusobno ovisnih elemenata kulture škole, a tim pojedinačnim elementima doprinos daje svaki subjekt odgojno-obrazovnog procesa, pa tako i školski pedagog. Cilj je ovog rada istražiti ulogu pedagoga u oblikovanju elemenata školske kulture (Cavanaugh i Dellar, 1997) u njegovom radu te istražiti okolnosti unutar ustanove koje mu u tom procesu pomažu. Ovo istraživanje kvalitativnog pristupa, primijenit će etnografski realistični dizajn, a istraživačke metode bit će intervju i sustavno promatranje. Sudionici ovog istraživanja bit će dva osnovnoškolska i dva srednjoškolska pedagoga, a istraživanje će trajati jednu školsku godinu, prilikom čega će ono podrazumijevati trenski rad istraživača u onim školama u kojima su ispitanici zaposleni. Rad će nastojati dati doprinos prikazivanju školskog pedagoga kao važne uloge odgojno-obrazovnog procesa u kreiranju kulture suvremene škole te će rad nastojat obogatiti teorijske spoznaje o metodici rada školskog pedagoga u suvremenoj školi, ali i otvoriti prostor za buduća istraživanja prikazivanjem suvremenih izazova u radu školskog pedagoga.

Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):

The culture of a modern school is a complex phenomenon that contributes to the indicators of the success of a school institution. The theoretical framework of this paper will be the school culture model (Cavanaugh and Dellar, 1997) which shows six interdependent elements of school culture, and each subject of the educational process, including the school pedagogue, contributes to these individual elements. The aim of this paper is to investigate the role of the pedagogue in shaping the elements of school culture (Cavanaugh and Dellar, 1997) in his work and to investigate the circumstances within the institution that help him in this process. This qualitative research will apply an ethnographic realistic design, and the research methods will be interviews and systematic observation. The participants of this research will be two primary school and two secondary school pedagogues, and the research will last one school year, during which it will include the researcher's on-site work in the schools where the respondents are employed. The paper will strive to contribute to the presentation of the school pedagogue as an important role in the educational process in creating the culture of a modern school. The paper will also seek to enrich theoretical knowledge about the methodology of the work of the school pedagogue in a modern school, but also to open space for future research by presenting contemporary challenges in the work of the school pedagogue.

Područje / polje / grana: pedagogija

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima):

Kultura škole složen je fenomen koji utječe na sve aspekte obrazovanja. Najopćenitije se opisuje kao način funkcioniranja školske ustanove, a koja svojim pozitivnim ili negativnim karakteristikama može utjecati na brojne školske pokazatelje poput učeničkog uspjeha ili pojave nasilja u školi. Budući da se kultura škole promatra kroz njene temeljne elemente koji svojim prisustvom ili odsustvom mogu stvoriti određeni tip školske kulture, određena su istraživanja usmjerila svoj fokus ka proučavanju pojedinih elemenata, pa se tako unutar fenomena kulture škole proučavao interes i uključivanje roditelja učenika (Epstein, 2011; LaRocque i sur., 2011) ili pak Tanner (2000) ističe važnost arhitekture u školskoj zgradi koji po njemu oblikuje školsku kulturu i utječe na postignuća učenika. Ipak, fenomen kulture škole jest višedimenzionalne prirode i većina se autora slaže kako je riječ o postojanju više elemenata koje oblikuju školsku kulturu. Oblikovanje kulture škole također podrazumijeva doprinos svih subjekata odgojno-obrazovnog procesa i način njihova uključivanja u rad škole (Deal, Peterson, (2002) pa ni školski pedagog u tomu nije iznimka. U kontekstu hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava, školski se pedagog ističe kao spona svim subjektima nastavnog procesa (Jurić, 2004) te ga se karakterizira kao najobuhvatnije profiliranog stručnog suradnika koji ostvaruje razvojnu pedagošku profesiju unutar škole (Ledić i sur., 2013). Mnogi se autori (Holtapples i Meier, 2000; Eger, 2010, Martinčević, 2011) slažu kako je pedagoški odnos temeljni koncept stvaranja kulture škole i usmjerenost na njegovo uspostavljanje treba biti

zadatkom svake odgojno-obrazovne ustanove. Uloga pedagoga u oblikovanju školske kulture je ključna pa se shodno tomu javlja potreba za proučavanjem onih načina rada pedagoga koji doprinose unapređenju elemenata školske kulture u praksi suvremene škole.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima):

Neki su autori (Deal i Peterson, 2010; Stoll i Fink, 2004; Fullan, 2007; Lee i Louis, 2019; Vrcelj, 2003, Eger, 2010) pokušavali identificirati elemente i čimbenike koji utječu na kulturu škole. Većina smatra kako kulturu škole čine zajedničko ciljano planiranje, suradnički odnosi, usredotočenost na učenje učenika, ali i učitelja, uvođenje različitih inovativnih pristupa i stalno unapređenje te slavljenje i promicanje uspjeha škole. Svi navedeni elementi mogu svojim prisustvom ili odsustvom djelovati na stvaranje određene kulture škole. U kontekstu odgojnog i obrazovnog sustava Republike Hrvatske, Staničić (2005) navodi da kulturu škole treba promatrati kroz odgojno djelovanje, organizaciju rada, specifičnosti pojedine škole, međusobnih odnosa u školi, suradničkih odnosa te usmjerenost na nastavu, pa on razlikuje pedagošku kulturu, organizacijsku kulturu, specifičnu školsku kulturu, kulturu odnosa i didaktičku kulturu. U procesu oblikovanja školske kulture, svaki je član zajednice jednako važan, a svaki odgojno-obrazovni djelatnik preuzima ulogu u formiranju kulture škole (Deal i Peterson, 2007). Također se naglašava kako kvalitetnu školsku kulturu kreiraju i vode različiti subjekti u školi, a ogleda se u primjerenim ponašanjima tih subjekata kao što su: prenošenje temeljnih vrijednosti (Mlinarević, Sablić, Buljubašić, 2014); odavanje počasti i priznanja onima koji su radili da bi služili učenicima i svrši škole; pridržavanje rituala i tradicije; jasno govorenje o viziji i misiji škole; slavljenje postignuća učenika i učitelja te održavanje fokusa na učeničkim postignućima (Deal, Peterson, 1998). Model kulture škole koji su osmislili Cavanaugh i Dellar (1997) sadrži šest elemenata: učiteljska učinkovitost, naglasak na učenju, kolegijalnost, suradnja, zajedničko planiranje i transformacijsko vodstvo. Model promatra školsku kulturu kao strukturu otvorenog sustava čime se održava ravnoteža između interaktivnih unutarnjih elemenata i vanjskih faktora. Središte modela su vrijednosti i norme pojedinačnih odgojno-obrazovnih subjekata. Navedeni elementi školske kulture mogu transformirati vrijednosti i norme pojedinih školskih subjekata i upravo ti elementi proizvode zajedničke vrijednosti i norme koje upravljaju kolektivnim ponašanjem. Prema navedenom modelu učinkovitost škole i usmjerenost na poboljšanje tih elemenata proizvodi školsku kulturu koja doprinosi boljem učenju učenika unutar škole i razvoju škole usmjerenom na taj cilj (Kuen Tsang, 2009). Za kvalitetnu školsku kulturu važan je visok stupanj razvijenosti i međusobne povezanosti svih šest elemenata modela. Svaki pojedinačni element doprinosi školskoj kulturi, a pod utjecajem je ostalih elemenata, stoga ravnoteža ukupne kulture škole nije statična. Prilikom objašnjenja pojedinačnih elemenata (prema Cavanaugh i Dellar, 1997) može se reći kako se učiteljska učinkovitost odnosi na vjerovanje učitelja u mogućnost razvoja škole. Donohoo (2017) taj pojam još definira kao uvjerenje učitelja da je njihov kolektiv u stanju planirati i provesti aktivnosti koje mogu imati pozitivan učinak na učenje učenika, njihovu kreativnost i pozitivan stav prema učenju. Element naglasaka na učenju podrazumijeva zajednicu koja uči i u kojoj postoji

predanost profesionalnom razvoju učitelja. Element kolegijalnost osnažuje učitelje za donošenje profesionalnih prosudbi kroz razvoj podržavajućih međuljudskih odnosa, kroz procese kolegijalne razmjene i zajedničke ciljeve. Suradnja podrazumijeva interakciju između učitelja u kojoj se dijele informacije, raspravlja o operativnim pitanjima škole, uključujući pitanja o nastavnom programu te je ona više formalne prirode vezano uz rad škole. Zajedničko planiranje je kolektivni proces pri čemu postoji zajednička vizija škole te je ono konstrukt koji podrazumijeva da učitelji međusobno razumiju ciljeve svoje škole i sudjeluju u evaluaciji istih. Posljednji element - transformacijsko vodstvo podrazumijeva podjelu moći i način na koji se uprava škole brine o podršci učiteljima u školi. Kulturni razvoj se događa kada unutarnji ili vanjski čimbenici proizvode sveukupno jačanje svih šest elemenata i rezultiraju uspostavljanjem ravnoteže, a s druge strane, kvaliteta kulture može opadati kada postoji slabljenje određenih elemenata (prema Cavanaugh i Dellar, 1997). Unutarnjim čimbenikom mogu se pokazati i pojedinačni subjekti unutar škole. U kontekstu hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava, školski pedagog se ističe kao najobuhvatnije profilirani stručni suradnik koji ostvaruje razvojne pedagoške poslove unutar škole (Ledić i sur., 2013). Stručni suradnik koordinira rad i pruža pomoć svim subjektima odgojno-obrazovnog procesa (Jurić, 1977). Poslovi školskog pedagoga ogledaju se u planiranju i programiranju rada, pripremanju i obavljanju poslova u neposrednom pedagoškom radu, analiziranju i vrednovanju djelotvornosti odgojno-obrazovnog rada škole, predlaganju mjera za poboljšanje odgojno-obrazovnog rada, suradnji s ostalim ustanovama, sudjelovanju u radu povjerenstva osnovne škole, vođenju odgovarajuće pedagoške dokumentacije te obavljanju drugih poslova za unapređivanje škole i razvojno-pedagoške djelatnosti škole (Jurić, 2004). Osim navedenog, školski pedagog sudjeluje u timu za kvalitetu, provodi proces samovrednovanja rada škole, analizira i unapređuje nastavni proces, izrađuje razvojni plan škole, provodi savjetodavni rad te uvodi pripravnike u odgojno-obrazovni proces (Vlada Republike Hrvatske, Sindikat hrvatskih učitelja, 2018). Također, pedagog je jedan od kreatora i bitnih realizatora kurikuluma svake škole. Bognar (2020) ističe kako bi pedagog posebno trebao brinuti oko kolektivne učiteljske učinkovitosti, što je prema Cavanaugh i Dellar (1997) jedan od šest elemenata kulture škole. Kao jedan od aspekata učiteljske učinkovitosti, rad pedagoga usko je povezan s vođenjem stručnog usavršavanja čiji je nositelj u školi pedagog (Staničić, 2005). U Republici Hrvatskoj problematikom školske kulture bavili su se autori poput Jurića (1993; 1996), Spajić-Vrkaš (1993), Staničića (1996), Jurčića (2010), Bognara i Matijevića (2005). U svijetu postoje kvalitativna istraživanja kulture škole koja su se bavila učeničkim postignućima, nasiljem u školi ili subjektima koji doprinose njenom stvaranju, dok je manji broj kvalitativnih istraživanja koja su nastojala opisati fenomen kulture škole s obzirom na uloge njenih subjekata (Cansoy i Parlar, 2017; Turan i Bektas, 2013). U Republici Hrvatskoj, prema autoru dostupnim izvorima, nije objavljen znanstveni rad kvalitativne metodologije koji nastoji razumjeti ulogu školskoga pedagoga u stvaranju kulture škole, stoga je cilj ovoga rada istražiti ulogu pedagoga u oblikovanju ključnih elemenata školske kulture (Cavanagouh i Dellar, 1997).

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima):

Istražiti ulogu pedagoga u oblikovanju ključnih elemenata školske kulture te istražiti specifične okolnosti unutar ustanove koje mu u tome pomažu ili odmažu.

Polazeći od elementa kulture škole (Cavanaugh i Dellar, 1997) postavljena su sljedeća istraživačka pitanja :

1. Sudjeluje li pedagog u oblikovanju svih elemenata kulture škole?
2. Na koje načine pedagog daje doprinos oblikovanju pojedinačnih elemenata kulture škole?
3. U oblikovanju kojih elemenata kulture škole pedagog može najviše doprinijeti?
4. Postoje li, osim elemenata kulture škole prema Cavanaugh i Dellar (1997), dodatni elementi koji mogu imati ulogu u oblikovanju kulture škole?
5. Koje su podržavajuće, a koje otežavajuće okolnosti u radu pedagoga u oblikovanju kulture suvremene škole?

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima):

U ovom će istraživanju bit će korišten kvalitativni metodološki pristup. Strauss i Corbin (1998) navode kako se kvalitativno istraživanje može odnositi na istraživanje o životima osoba, proživljenim iskustvima, ponašanjima, emocijama i osjećajima kao i o organizacijskom funkcioniranju. U ovom radu nastojat će istražiti ulogu pedagoga u oblikovanju kulture suvremene škole kroz proučavanje njegovih specifičnih ponašanja, iskustava, emocija i stavova. Pri tome namjera nije generalizirati prikupljene podatke, već razumjeti središnji fenomen (Patton, 2014) a to je uloga školskog pedagoga u oblikovanju kulture školske ustanove. S obzirom na to da se radi o istraživanju kulture škole bit će korišten etnografski dizajn istraživanja. Prema Cresswellu (2015) etnografski dizajn podrazumijeva proučavanje pojedinaca, za njihovo ispitivanje u okruženju gdje žive ili rade te u razvijanju portreta njihove interakcije opisivanjem, analiziranjem i tumačenjem zajedničkih obrazaca ponašanja, uvjerenja ili jezika koji razvijaju. Preciznije, ovo istraživanje predstavlja realističnu etnografiju (Cresswell, 2015; Patton, 2014) u kojoj je naglasak postavljen na razumijevanje skupine koja dijeli istu kulturu. U ovom slučaju to je cijela škola i njena školska kultura s fokusom na istraživački fenomen, a to je uloga školskog pedagoga. Teme koje će se analizirati bit će usko povezane s navedenim elementima školske kulture (Cavanaugh i Dellar, 1997). Ovaj pristup prikazat će opsežne citate i bogate detalje koji podržavaju navedene teme, prilikom čega su teme međusobno povezane i ugrađene u specifični etnografski dizajn (Cresswell, 2015).

Ovaj će rad slijediti smjernice u provođenju kvalitativnog pristupa prema Cresswellu (2015) i Pattonu (2014). Prema navedenom, prvi korak se odnosi na identificiranje sudionika istraživanju. U ovom istraživanju koristit će se svrhoviti uzorak (Patton, 2014). Tip svrhovitog uzorka predstavlja “ekstremni slučaj uzorkovanja” (Patton, 2014, Cresswell, 2015). Ekstremni slučaj uzorkovanja oblik je uzorkovanja u kojem se proučavaju slučajevi koji pokazuje posebne ili izvrsne karakteristike, na primjer osobe koje su drugi nagradili za neka postignuća (Cresswell,

2015; 208). U ovom će istraživanju bit će odabrano četiri pedagoga i to dva osnovnoškolska i dva srednjoškolska pedagoga iz populacije pedagoga Vukovarsko-srijemske županije koji su napredovali u struci te postali mentori, savjetnici ili izvrsni savjetnici prema Pravilniku o napredovanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). To znači da su odabrani sudionici istraživanja doprinijeli “unapređenju rada škole” što predstavlja obvezni element prilikom napredovanja. Osim što bi tako izabrani sudionici mogli ponuditi bogate informacije u svezi oblikovanja kulture škole, oni bi mogli ponuditi i primjere dobre prakse.

Cresswell (2015) razlikuje nekoliko oblika prikupljanja podataka u kvalitativnom istraživanju, a to su promatranje, intervju i upitnici, analiza dokumentacije i analiza audiovizualnih materijala. U svrhu dobivanja potpunije slike o istraživanom fenomenu, u ovom će se istraživanju primijeniti triangulacija, odnosno kombiniranje različitih izvora podataka (Yin, 2011; Cresswell, 2015; Patton, 2014). Podaci će se prikupiti uz pomoć promatranja te intervju sa sudionicima istraživanja uz kontinuirano vođenje istraživačkog dnevnika. Za potrebe istraživanja koristit će se metoda otvorenog standardiziranog intervju, prilikom čega će slijed pitanja i način postavljanja pitanja biti unaprijed definirani. Patton (2014) objašnjava kako su u ovoj vrsti intervju ista pitanja postavljana svim ispitanicima istim redoslijedom, a otvoreni standardizirani intervju ujedno podrazumijeva otvorena pitanja kako bi se sudionici mogli bolje izraziti vezano uz svoja iskustva. Intervju će biti proveden uživo ili iznimno putem platforme Zoom ako dođe do nenadanih situacija. Intervjuiranje pedagoga ostvarit će se u četiri navrata i to jedan po polugodištu, jedan na početku i jedan intervju na kraju cjelokupnog istraživačkog procesa. Intervjui će se održati za vrijeme trajanja školskih praznika, kako bi se ispitanicima omogućilo nesmetano sudjelovanje zbog njihovih radnih obveza, a ujedno se rezultatima istraživanja može dobiti nova dimenzija s obzirom na etape školske godine, pa će se tako primjerice tijekom ljetnih praznika ispitanike pitati o elementu zajedničkog planiranja jer je to period školske godine u kojem pedagozi trebaju oblikovati temeljne dokumente škole - školski kurikulum i godišnji plan i program rada škole. Za vrijeme provedbe intervju vodit će se bilješke, a svaki će intervju započeti određenim ledolomcem pa će se tako sudionike pitati o značenju njihova imena, zamoliti za brzi crtež lica kako se danas osjećaju ili o najduhovitijem iskustvu rada u školi. Na taj se način (Weber, 2008) potiče sudionike na sudjelovanje te stvara opuštenija atmosfera za daljnji tijek intervju. Prema Pattonovoj (2014) preporuci, pitanja o sociodemografskim podacima bit će svedena na minimum i postaviti će se na kraju posljednjeg ciklusa intervjuiranja (Patton, 2014). Naglasak će biti postavljen na one čimbenike koje Stoll (1998) identificira važnima u oblikovanju školske kulture: povijest školske ustanove, specifičnosti konteksta osnovne ili srednje škole, zatim radni staž ispitanika zbog mogućeg sagledavanja zasićenosti profesijom. Na temelju snimki intervju istraživač će napraviti transkripte s dvostrukom provjerom preslušavanja.

Cresswell (2015) navodi kako se etnografski istraživači na teren upućuju ciljano kako bi istražili specifične kulturne teme. U ovom slučaju promatrač će svoj fokus postaviti na proučavanje uloge pedagoga u specifičnim elementima školske kulture prema Cavanaugh i Dellar (1997). Malinowski kao utemeljitelj etnografskog promatranja naglašava kako je važno promatrati

svakodnevni život sudionika istraživanja što podrazumijeva događaje iz dnevnih rutina, odnosno samu rutinu, ali i “nizove pojava od velikog značaja koje se ne mogu zabilježiti ispitivanjem ili prikupljanjem dokumenata, već moraju biti promatrane u svojoj punoj datosti” u konkretnom kulturnom kontekstu (Malinowski, 1979: 17; Potkonjak, 2014:69) što će se nastojati ostvariti i u ovom istraživanju. Potkonjak (2014) naglašava kako je promatranje dopuna intervjuima jer otkriva kako se sudionici uistinu ponašaju pa će i u ovom slučaju prije sustavnog promatranja biti provedeni intervjui sa sudionicima, a potom će promatranje dodatno odgovoriti na istraživačka pitanja “kako se sudionici stvarno ponašaju” (Bell, 2002:12). Dakle, osim intervjua proved će se strukturirano sustavno promatranje uz kontinuirano kodiranje prikupljenih podataka (Drew, 2023). Promatrač će bilježiti ponašanje pedagoga, koristeći unaprijed definirani sustav kodiranja, odnosno predložene elemente školske kulture. Prilikom sustavnog promatranja, istraživač će zauzeti ulogu “perifernog istraživača” (Adler i Adler 1984). Istraživač kao periferni član doći će u blisku interakciju s pedagozima kao glavnim sudionicima istraživanja, ali bez sudjelovanja u aktivnostima koje su dio istraživane kulture škole. Promatranje će se odvijati kroz terenska istraživanja u školama u kojima su sudionici istraživanja zaposleni i to u četiri navrata tijekom radnog dana pedagoga. Promatranjem će se prikupiti podaci u svezi specifičnih načina ponašanja, uvjerenja i jezika školskog pedagoga u njegovom radnom okruženju odnosno unutar kulture vlastite škole.

Promatranje ne-sudioničkog tipa proved će se prema uputama Hrvatskoga etnološkog društva (2014) i prema Cresswellu (2015) tako da će se bilješke voditi u svezi okolnosti u kojima se odvijao događaj ili situacija koja će se pratiti (opis scene), zatim će slijediti predstavljanje dijalogske situacije kojoj je istraživač svjedočio (doslovno, direktnim navodima dijaloga ili parafraziranjem) te naposljetku slijedi karakterizacija ljudi koje je istraživač proučavao.

Kvalitativna analiza slijedi nakon prikupljanja svih podataka planiranih ovim istraživanjem te će se ona odvijati prema pravilima i savjetima o obradi kvalitativnih etnografskih podataka (Patton, 2014; Creswell, 2015, Potonjak, 2014). Kvalitativna analiza će biti ostvarena na sljedećim podacima: a) transkripti intervjua, b) terenske bilješke i c) vizualni materijali prikupljeni u školama. Kvalitativna analiza podataka bit će ostvarena pomoću računalnog programa MAXQDA. Izvještaj bit će napisan u trećem licu jednine. Osobni stavovi i predrasude istraživača nastojat će se umanjiti samorefleksijom i raspravom s drugim sudionicima istraživanja u svezi zaključaka do kojih se došlo na temelju analize prikupljenih podataka. Rezultati bi trebali pokazati kako istraživanje pridonosi razumijevanju uloge pedagoga u oblikovanju kulture škole. Uloga istraživača će slijediti načelo da je on u okviru realističnog etnografskog istraživanja “sveznajući izvjestitelj činjenica” (Cresswell, 2015, str. 462).

Planirano je da istraživanje traje jednu školsku godinu i to u intervalima od početka drugog polugodišta 2024./2025. te od početak prvog polugodišta 2025./2026. školske godine. Rezultati ovog etnografskog istraživanja bit će formirani u šest tema prema Modelu elemenata školske kulture (Cavanaugh i Dellar, 1997) dok će podržavajuće i otežavajuće okolnosti u radu školskog pedagoga biti zasebne teme pri kvalitativnoj analizi podataka te će poželjan kompetencijski profil pedagoga bit dodan temi podržavajućih okolnosti.

Rad će slijediti načelo etičnosti time što će se prvenstveno tražiti dobrovoljni pristanak za sudjelovanje u istraživanju, uvažit će se načelo nenanošenja štete, mogućnost odustajanja iz istraživačkog procesa u bilo kojem trenutku te zaštita anonimnosti i povjerljivosti podataka, a sudionicima će se dodijeliti pseudonimi prilikom provođenja istraživanja i u izvještavanju rezultata (prema Patton, 2014). Budući će da rezultati istraživanja biti objavljeni javno, ispitanici će imati uvid u izvještavanje o rezultatima. Prije početka provedbe istraživanja, uputit će se zamolba Etičkom povjerenstvu Filozofskoga fakulteta u Osijeku za provjeru etičke prihvatljivosti za istraživanje s ljudima. Također, prilikom etape prikupljanja podataka, slijedit će se načelo poštivanja i suradnje sa sudionicima istraživanja te načelo nenametljivog odnosa (Čorkalo Biruški, 2013; Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, 2012; Hrvatsko etnološko društvo, 2014).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima):

Znanstveni doprinos ovoga rada etnografskog dizajna ogleda se u kreiranju novih spoznaja o identifikaciji specifičnih ponašanja, aktivnosti, kompetencija i načina rada osnovnoškolskog i srednjoškolskog pedagoga koji doprinose stvaranju kulture suvremene škole, odnosno njenih ključnih elemenata (Cavanaugh i Dellar, 1997). Rezultati rada doprinijet će teorijskim spoznajama neophodnim za razvoj metodike rada školskog pedagoga. S obzirom na to da će u uzorak biti odabrani pedagozi koji su napredovali u struci dobiveni rezultati mogu biti iskorišteni kao primjeri dobre prakse. Razumijevanje podražavajućih i nepodržavajućih uvjeta u radu školskog pedagoga mogu poslužiti ravnateljima školskih ustanova kao i ostalim odgojno-obrazovnim stručnjacima u stvaranju pretpostavki za razvoj kulture škole, ali isto tako mogu otvoriti prostor za buduća znanstvena istraživanja.

Popis literature (maksimalno 15 referenci):

- Bell, M. (2002). Peer observation of teaching in Australia. LTSN Generic Centre.
- Bognar, B. (2020). Uloga stručnog usavršavanja u stvaranju kulture ustanove. Državni stručni skup za stručne suradnike pedagoge u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske. Agencija za odgoj i obrazovanje.
- Bognar, L. (2000). Kvalitativni pristup istraživanju odgojno-obrazovnog procesa. Zbornik radova Učiteljske akademije u Zagrebu, 2(1), 45-54.
- Cavanaugh, R. F., i Dellar, G. B. (1997). Towards a Model of School Culture. American Educational Research Association (AERA), (1-22) Chicago.
- Cohen, L., Manion, L. i Morrison, K. (2018). Research Methods in Education, Eighth edition. New York: Routledge.
- Creswell, J. (2015). Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research. New York: Pearson.

Creswell, J. W. (2015). Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research. University of Nebraska - Lincoln: Pearson.

Deal, T. E., & Peterson, K. D. (2007). Eight roles of symbolic leaders. *The Jossey-Bass reader on educational leadership*, 197-209.

Deal, T. E., & Peterson, K. D. (2010). *Shaping school culture: Pitfalls, paradoxes, and promises*. San Francisco: John Wiley & Sons.

Donohoo, J. (2017). Collective teacher efficacy research: implications for professional learning. *Journal of Professional Capital and Community*, 2(2), 101-116.

Drew, C. (February 9, 2023). Systematic Observation: Examples, Strengths, Weaknesses. *Helpful Professor*. Dostupno na : <https://helpfulprofessor.com/systematic-observation/>

Eger, L. (2010). Application of the corporate culture in the field of school management. *E + M: Ekonomije a Management*. 13. 26-32.

Epstein, J. L. (2011). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools* (2nd ed.). Philadelphia, PA: Westview Press.

Fink, D. (2004). Learning to change and changing to learn. In *Managing international schools* (80-93). Routledge.

Fink, D., & Stoll, L. (1998). Educational change: Easier said than done. U: *International Handbook of Educational Change: Part One* (pp. 297-321). Dordrecht: Springer Netherlands.

Fullan, M. (2007). *Leading in a culture of change*. John Wiley & Sons.

Holtappels, H. G., & Meier, U. (2000). Violence in schools. *European Education*, 32(1), 66-79.

Jurić, V. (2004). *Metodika rada školskog pedagoga*. Zagreb: Školska knjiga.

Kuen, T. K. (2009). Three approaches to understanding and investigating the concept of school culture and school culture phenomena: implications to school improvement and school effectiveness. *Hong Kong Teachers' Centre Journal*, 8(1), 86-105.

LaRocque, M., Kleiman, I., i Darling, S. M. (2011). Parental involvement: The missing link in school achievement. *Preventing school failure*, 55(3), 115-122.

Ledić, J., Staničić, S., i Turk, M. (2013). Kompetencije školskih pedagoga. *Filozofski fakultet*.

Lee, M., i Louis, K. S. (2019). Mapping a strong school culture and linking it to sustainable school improvement. *Teaching and Teacher Education*, 81, 84-96.

Martinčević, J. (2011). *Školska kultura kao čimbenik odgojne nastave*. Zadar. Dostupno na : <http://www.pedagogija.hr/>

Mlinarević, V., Buljubašić-Kuzmanović, V., i Sablić, M. (2014). Vrijednosni sustav učitelja-determinanta kulture škole i nastave. *Kulturom nastave (p) o učeniku*, 123-169.

Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. New Delphi: Sage publications.

Potkonjak, S. (2014). *Teren za etnologe početnike*. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo i Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju.

Pravilnika o nagrađivanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima (Narodne novine, br. 53/2019.), Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

- Schein, E. H. (2010). *Organizational Culture and Leadership*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Staničić, S. (2005). Uloga i kompetencije školskih pedagoga. *Pedagoška istraživanja*, 2(1), 35-46.
- Strauss, A., Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research techniques*. Sage Publications, Inc.
- Šipovik, D. i sur. (2014). *Strategija stručnog usavršavanja za profesionalni razvoj odgojno-obrazovnih radnika*. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje. Dostupno na : <https://www.nszssh.hr/pdf/Strategija%20strucnog%20usavrsavanja.pdf>
- Tanner, C. K. (2000). The influence of school architecture on academic achievement. *Journal of educational administration*, 38(4), 309-330.
- Vrcelj, S. (2003). Školska kultura: faktor kvalitete škole. U: *Didaktični in metodični vidiki prenovе in razvoja izobraževanja : knjiga referatov z 2. mednarodnega znanstvenega posveta*. Maribor: Pedagoška fakulteta, Oddelek za pedagogiko, psihologijo in didaktiko (87-91).
- Vrcelj, S. (2018). *Što školu čini školom; teorijski pristupi, koncepti i trendovi*. Rijeka: Filozofski fakultet
- Weber, S. (2008): Using visual images in research. In: J. G. Knowles & A. L. Cole (Eds.), *Handbook of the arts in qualitative research: Perspectives, methodologies, examples, and issues*. London: Sage Press (41–54).
- Yin, R. K. (2011). *Qualitative Research from Start to Finish*. New York: Guilford.

V. INFORMACIJE O PREDLOŽENOM MENTORU

Titula, ime i prezime predloženog mentora: doc. dr. sc. Ana Mirosavljević

E-pošta: amirosavljjevic@unisb.hr

Titula, ime i prezime drugog predloženog mentora (ako se predlaže sumentor):

Kompetencije predloženog mentora (objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje):

Kompetencije predloženog mentora (objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje):

Radovi

Mirosavljević, A., Bognar, B., & Sablić, M. (2023). Unaprjeđivanje profesionalnog razvoja učitelja primjenom Međusobno povezanog modela. *Metodički ogledi*, 30(1), 33-60.

Mirosavljević, A. (2022). Uloga multimedije u učenju i poučavanju učitelja s ciljem poboljšavanja njihovih kompetencija. *Marsonia*, 1(1), 123-131.

Mirosavljević, A. (2022). Teacher education as a predictor of their professional growth.

Proceedings of the 10th International Scientific and Expert Conference. U: Damjanović, Darko ; Stojić, Josip ; Mirosavljević, Krunoslav et al. (ur.). Slavonski Brod: Sveučilište u Slavonskom Brodu, str. 377-387.

Mirosavljević, A. (2022). Profesionalni razvoj učitelja u okviru konstruktivističke teorije učenja. Acta Iadertina, 19 (2), 225-240.

Mirosavljević, A. (2022). Hybrid learning as a new challenge of teacher professionalization. 1st International Online Scientific Conference ICT in Life Conference proceedings. Contemporary society meeting ICT challenges and issues. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku ; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) ; Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, str. 251-261.

Mirosavljević, A. (2022). Učinkovite interakcije u online zajednici učenja. Kultura suvremene škole. Zbornik radova Prvog znanstvenog kolokvija Poslijediplomskoga sveučilišnog studija Pedagogija i kultura suvremene škole. Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, str. 168-177.

Mirosavljević, A., & Bognar, B. (2019). Značajke učinkovitog stručnog usavršavanja učitelja prirodoslovne grupe predmeta: Sustavni pregled literature. Metodički ogledi, 26(2), 147-177.

Projekti

Stručno usavršavanje učitelja u funkciji unapređenja rezultata učenja učenika osnovne škole u prirodoslovnom i matematičkom području (IP-2018-01-8363, voditelj: prof. dr. sc. Branko Bognar, trajanje:2018-2023.godine)

Nastavni rad

Odjel društveno humanističkih znanosti, Sveučilište u Slavonskom Brodu - kolegiji:

Metodologija pedagoških istraživanja (Sveučilišni prijediplomski studij Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja)

Metodologija pedagoškog istraživanja (Integrirani prijediplomski i diplomski sveučilišni Učiteljski studij)

Akcijska istraživanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju (Sveučilišni diplomski studij Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja)

Filozofski fakultet Osijek, Sveučilište J.J.Strossmayera u Osijeku: Uvod u kvalitativnu metodologiju (Doktorski studij Pedagogija i kultura suvremene škole)

E-pošta: amirosavljevic@unisb.hr

Titula, ime i prezime drugog predloženog mentora *(ako se predlaže sumentor):*

Kompetencije drugog predloženog mentora **(objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje)** *(ispuniti samo ako se predlaže sumentor):*

E-pošta drugog mentora *(samo ako se predlaže sumentor):*

VI. IZJAVA

Izjavljujem da nisam istovjetnu temu doktorskog rada ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku

Potpis

Napomene:

U slučaju da predložena tema uključuje znanstvena istraživanja na ljudima ili životinjama uz prijavu teme doktorskog rada doktorand mora priložiti suglasnost etičkog povjerenstva nositelja doktorskog studija, a po potrebi i suglasnost etičkog povjerenstva druge institucije koja je uključena u istraživanje.

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom ili u tiskanom obliku (potpisan) suradniku za doktorski studij u Ured za studentska pitanja.